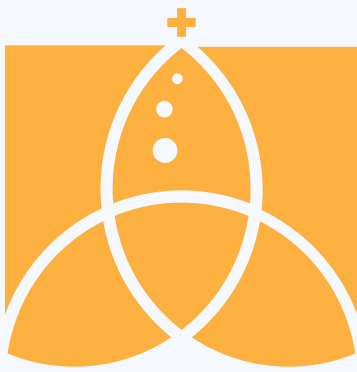

refleks

Menighetsblad for Søreide kirke 1-14. Årgang 42
Med artikler og reportasjer fra hele Fana prosti

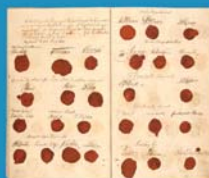
Vel blåst, Søreide

40 år er ikke det aller rundeste jubileet, men for Søreide menighet var det vel verd å markere at fire tiår har gått siden den nye, moderne kirken åpnet dørene. Blant høydepunktene under feiringen var den nye julekrybben (bildet), men det skjedde også mye annet i kirken disse dagene. Se billedkavalkade side 22-23

Sindre takker av

I løpet av sine sju år som prest i Søreide har Sindre Skeie satt varige spor etter seg. Side 4

brikke i det storpolitiske spillet om et uavhengig Norge. Side 12-15

Merkeåret

Grunnloven fyller 200 år i år, og i 1814 var Kirken en svært viktig

Foregangsmannen

Olaf Hillestad var en banebygger innen ungdomsarbeid, kristen musikk og diktning. Side 18-19

Hvor mye?

Hvor mye må man tro på, før man kan kalle seg en kristen? Dette er et spørsmål jeg har fått med jevne mellomrom.

AV LARS MARTIN HOL

Ikke bare fra barn og unge, men også godt voksne. Det som ofte da oppleves som en hindring, er de religiøse fortellingene sin historiske korrekthet. Men er dette viktig i forhold til kristen-troen?

En kristen tro er en måte å se livet på, oss selv og forholdet vi har til alt rundt oss. Vår kirke har to ritualer som minner oss på hvordan livet ser ut. Det er dåp og nattverd. I dåpen sier vi at vi går fra død til liv. Nå er det ingen som går fra død til liv i ren forstand, men det handler om perspektiv på livet, som jeg holder for å være sant. Mennesket lever en relativt kort periode på denne jorden. Hvis man plasserer seg selv som midtpunktet i universet, så tar livet slutt den dagen perioden her på jorden er over. Hvis man ser seg selv som en del av universet, som en del av evigheten, så åpner det opp et helt nytt perspektiv. Da lever man i en tett relasjon til alt som finnes, og man vil ikke leve kun en kort periode, men fortsette i livet til evig tid. Dette er bevegelsen jeg kan kjenne igjen fra dåpsliturgien vår, når vi sier vi går fra død til liv.

Dette perspektivet blir vi også

satt inn i, når vi går til nattverd. Det er et ritual hvor evigheten, Gud selv, kan kjennes og smakes på. Vi er både et menneske med en bevissthet om seg selv, og en del av evigheten. Nåden er at vi gjentatte ganger får høre at vi tilhører det evige fellesskapet, uansett hvor langt vi har rotet oss bort.

Våre religiøse fortellinger gjør på ulikt vis forsøk på å sette mennesket inn i denne måten å se livet på, og hvilke konsekvenser det får for livet her på jorden. Hvorvidt de religiøse fortellingene er korrekt rent historisk, blir et mindre viktig spørsmål. Ofte forholder det seg slik at tekstene i utgangspunktet ikke ønsker å være historiske, men de vil fortelle mennesket noe grunnleggende om hva det er å være et menneske. Sannheten i en religiøs tekst ligger da ikke i hvor historisk korrekt den er, men hva den sier om mennesket og verden vi lever i.

«Hva er et menneske?» er tema for årets konfirmantleirer. Dette er det grunnleggende spørsmålet for stort sett alle religioner, og også for vår kristne tro. En for alle, alle for en, er et slagord vi tok med oss opp til Geilo, hvor årets konfirmantleirer holdt til. Dette slagordet prøver å si noe vesentlig om en kristen tro. Fellesskapet er verd å ofre alt for, da vi henger tett sammen med alt som lever rundt oss. På samme tid er hver og en av oss så mye verd, at det er i fellesskapets dypeste interesse å ofre alt for at du skal være en del av det. ●

BIRKELAND • BØNES • FANA • SKJOLD • SLETTEBAKKEN • STOREVEIT • SØREIDE
Menighetsbladene i Fana

Refleks utgis av menighetsrådet i samarbeid med BKF og de andre menighetene i Fana prosti og sendes alle hjem i menigheten. Vi tar med glede i mot reportasjetips og artikler av ulike slag.

Levering av stoff: Leveres menighetskontoret eller sendes soreide.menighet@bergen.kirken.no

Digitalfoto: Benytt høy oppløsning.

Lokalredaksjon: Staben i menigheten. Kontaktinformasjon: Se side 16

Sentralredaksjon: Redaktør Magne Fonn Hafskor, 55 39 04 40 - eyecu@online.no (Kun henvendelser ang. «fellesstoff» (s 5-12). All annen kontakt: Se side 13.

Ny salmebok!

Mange kyrkjelydar i Norge tok i bruk ny salmebok første søndag i advent 2013. Den nye «Norsk salmebok» har fått forkortinga N13, og erstatter både «gamle» Norsk salmebok og Salmer 1997.

AV ELI-JOHANNE RØNNEKLEIV

En for alle,

Mange av konfirmantene våre har vinterleir på Geilo som sin aktivitet. For de fleste av dem er denne turen et klart høydepunkt i året.

AV GEIR ENDRE KRISTOFFERSEN

- Jeg gledet meg mest til å stå på ski med vennene mine, men jeg har også lært mye denne helgen, sier konfirmanten Kim André. Han var en av 39 konfirmanter som deltok på årets første vinterleir 17. til 19. januar.

Det er klart at det å få stå på ski er en vesentlig del av en vinterleir. For mange konfirmanter er det det de trekker frem som det beste med leiren når de sitter på toget på vei hjem til Bergen.

Thor Martin, Marius og Halvor er enige om at det er to ting som var høydepunktene på turen: Å stå på ski og å bli kjent med nye folk.

Tord trekker også frem at det var bra det var nok fritid. Da ble det nok tid til å bli

kjent, slik at han fikk nye venner.

- Det er flere jeg kommer til å holde kontakt med, sier han med et stort smil. Han vil rett og slett oppsummere helgen med at det var et fan-

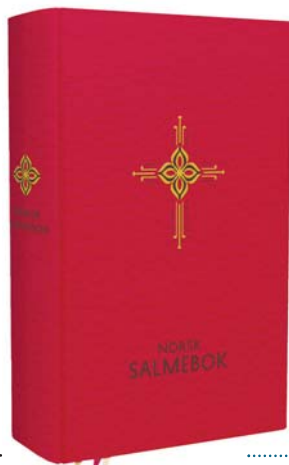
Annonser: Frode Høyte - hoeyte@gmail.com

Produksjon: Dragefjellet Media AS, 55 23 25 47 - post@dragefjellet.no. Dropbox kan opprettes etter avtale for overføring av svært store filer.

Trykk: Bodoni, Straume

Deadline neste nummer: Kontakt lokalredaksjonen

Utgivelsesdag neste nummer: Tirsdag 1. april

Søreide kirke hadde ein såpass velfylt haust på grunn av 40-årsjubileum og NRK-jul at me valde å vente med denne store og viktige saka, men dei neste månadane går prosessen fram mot ny salmebok også i vår lokale kyrkje.

Soknerådet skal ha drøftingar og vedtak på plass før saka skal handsamast i eit menighetsmøte.

Alle har dermed eit høve til å melde si meining i løpet av dei neste månadane – anten til soknerådsmedlemmer, prestar eller kantor.

Dei gamle salmebøkene er ikkje heilt utslitne hos oss, sidan me også nyttar oss av skjermar. Men me har evna til å gle oss over det som er nytt – særleg er me stolte

over at Sindre Skeie har fått inn ein av sine salmar i N13!

Kyrkjelydens årsmøte søndag 16. mars etter gudstjenesta blir staden for vedtak – ein god grunn til å vere med på det møtet! ●

lokalstoff
Søreide menighet:
side 2, 3, 4, 13, 14, 15 og 16

alle for en på vinterleir

Konfirmantene på vinterleir har både stått på ski og tenkt over hva et menneske er. FOTO: HAAKON LÅSTAD

En av hovedlederne, Lars Martin Hol, er også godt fornøyd med innsatsen til de unge lederne.

– Det gjør godt å se at de er så engasjerte, sier han.

– Man merker at formidling fra de unge lederne når inn på en helt annen måte til konfirmantene.

Temaet for konfirmasjonsleiren var «Hva er da et menneske?». Når vi stemmer i et «En for alle!» kommer det et samstemt «Alle for en!» fra konfirmantene. Det er dette vi ønsker å lære konfirmantene denne helgen – både hver enkelt av oss og fellesskapet mellom oss er uendelig mye verdt.

– Jeg har lært mye om kristendom denne helgen, sier konfirmanten Amalie.

– Før trodde jeg at for å være kristen, måtte du tro på og følge absolutt alt i Bibelen helt sann til punkt og prikke. Nå vet jeg at det ikke er helt sann.

– Jeg har lært mer om hva et menneske er, sier Kim André.

– Visste du at gutter rangerer andre folk raskere enn jenter? ●

tastisk opplegg. Han synes det var veldig gøy å leke på leiren, og Amalie er enig.

– All underholdningen var gøy. Spesielt bli kjent-leken «Liker du naboen din».

For å skape god stemning og

gjøre det lettere å bli kjent, trengs det gode ledere. På denne leiren var det med åtte unge ledere fra 16 til 25 år, i tillegg til de to hovedlederne fra staben. De unge, frivillige medarbeiderne hadde ansvar for leker og

underholdning. I tillegg var de ledere for hver sin lille gruppe konfirmanter.

– Lederne var veldig flinke, sier Kim André.

– De klarte å få alle med og føle seg inkludert.

Menighetskveld i Søreide kirke tirsdag 11. mars kl 19

Bymisjonsprest Kari Veiteberg kommer og deler sine erfaringer om det å være «gateprest» for Bymisjonen – både i Oslo og Bergen. Vi byr på et enkelt kveldsmåltid, og mulighet for spørsmål og samtale. Alle er hjertelig velkommen! Gratis inngang. ●

Takk til Sindre

Sindre Skeie har vært prest i Søreide menighet i sju år, men fra nyttårsskiftet var det ugjenkallelig slutt.

Han har tatt med seg familien, flyttet til Ås, og har begynt som kommunikasjonssjef ved Diakonhjemmet, en stor diakonal institusjon i Oslo.

Sindre kom første gang til Søreide i «stiftspraksis» våren 2006. Han var da inne i siste studieår på MF. Vi forstod raskt at han var et talent utenom det vanlige. Positiv, engasjert og kunnskapsrik. Det gikk heller ikke lang tid før han kom med sin første salme. I menigheten begynte vi å tenke på muligheten av å opprette en tredje prestestilling, finansiert av menigheten selv. Men vi hadde ikke nok penger. Ikke da.

Pengene kom ganske raskt. Og ved hjelp av fondsmidler, givertjeneste og noen ledige lønnsmidler, kunne Sindre begynne hos oss ved nyttårsskiftet 2006/07. Siden har Sindre hatt sju gode, viktige og produktive år i Sør-

eide kirke. Til stor glede for menigheten! Vi har fått flere salmer vi regner som «våre». Og vi vil med en viss stolthet kunne si; «Det var her han startet – og utviklet seg som både prest og kunstner». For at Sindre vil fortsette å lage spennende ting, er vi ikke i tvil om.

Sindre har vært godt likt av alle aldersgrupper. For å bruke ord vi vanligvis ikke bruker i kirken; Han er en dyktig all-rounder med ekstrem spisskompetanse på flere områder. Han komponerer, skriver gode tekster, er stadig når det trengs, lekende og fabulerende når det er rom for det.

For barnehagen og Familiecoret vil det bli et stort savn. Mange av de eldre har nok også felt sine tårer. Og ikke minst resten av staben i kirken, som har måttet gå gjennom en sorgprosess ved tanken på at han skulle reise. Sin-

dre har gjort en stor Sindre har gjort en stor jobb, og både han selv, Ingjerd, Jakob, Aslak og Signe vil bli savnet i fellesskapet. Men, c'est la vie. Vi vil takke for alt Sindre og familien hans har gitt oss og vært for oss, og ønske dem Guds velsignelse, og lykke til østpå. Så vil det bli spennende å se hva fremtiden vil bringe, både for dem og for oss ... ●

Med hilsen fra Søreide menighet
Hans Jørgen Morvik

Sju meningsfylte år i Søreide

Når jeg skriver dette, er det gått tre små uker siden jeg hadde min siste dag som prest i Søreide kirke.

Første juledag satte jeg meg i bilen og kjørte over fjellet, til mine foreldre på Kolbotn, og dagen etter var det innflytting i huset vi har kjøpt i Ås, tre mil sør for Oslo. Nå er det kveld, jeg sitter i en stue med oppussingsbehov og ser ut av vinduet og tenker på tiden som prest i Søreide kirke. Det slår meg hvor mye forskjellig jeg fikk være med på. Sju år ble det til sammen, sju meningsfylte og lærerike år. Gjennom prestejobben fikk jeg oppleve å bety noe for andre, og den erfaringen vil jeg bære med meg resten av livet.

Derfor lukker jeg øynene en liten stund. Jeg ser for meg Søreide kirke, kirkerommet, slik jeg ofte har sett det, fra alteret og fra prekestolen. Og hva ser jeg ut over derfra? Jo, jeg ser ut på menneskene som er i dette rommet og har det som et kjært sted.

Dagene har vært så fulle den siste tiden, at jeg ikke har rukket å ta helt inn over meg at vi har flyttet. Men mens jeg sitter her og skriver og ser for meg menneskene jeg er blitt kjent med gjennom prestejobben i Søreide kirke, så får jeg lyst til å gå bort til hver og en av dem og si et lite, enkelt ord, nemlig: Takk. Takk for at du gir ditt bidrag til at Søreide skal være en levende menighet og et godt fellesskap å være i, takk til deg som gjennom

ditt nærvær og gjennom dine handlinger gir Kristus hender og føtter på Søreide. Når jeg ser tilbake, er det mye jeg er glad for og stolt av å ha vært med på. Men jeg må innrømme at jeg også kjenner noe som stikker litt i hjertet. For vi prester har gode og dårlige dager, vi som alle andre. Og noe av den største smerten ved å være menighetsprest i et tettbefolket strøk som Søreide, er at det er så mange mennesker man bare møter én gang, og hvis man da har en dårlig dag, er det ganske ubarmhjertig å tenke på at man bare fikk denne ene sjansen til å være kirkens representant i møte med dette mennesket.

Kanskje er det dette som for meg har vært det mest krevende med å være prest: at man alltid representerer noe mer enn seg selv. Og samtidig er det også dette som har skapt de øyeblikkene jeg ser tilbake på med aller størst glede: De gangene jeg kjente at jeg fikk være med på å tegne et sant og rikt og gledesfylt bilde av Jesus. Da har jeg kjent at jeg representerer noe større, og dette har vært rike, dyrebare øyeblikk i mitt liv.

Så må jeg si litt om fremtiden. Stillingsbetegnelsen for min nye jobb er ikke prest. Det kjennes ennå uvant å si det: Jeg er nå kommunikasjonssjef. Hva betyr det? Kort fortalt er det en stilling hvor jeg skal være med på å styrke og utvikle Diakonhjemmets kirkelige og diakonale identitet, og å sette diakoni på dagsorden i kirke og samfunn.

Hvordan dette skal gjøres, skal jeg arbeide

med i tiden fremover, sammen med gode medarbeidere. For min del er det slik at jeg er ansatt ikke minst på bakgrunn av ting jeg har gjort innenfor det kreative feltet. Jeg ønsker fremdeles å tjene den samme kirken, og jeg har fortsatt en sterk identitet som prest, men jeg tror også at det er riktig for meg akkurat nå å ta et skritt til siden og se kirkevirkeligheten fra et annet ståsted.

En stor takk vil jeg også rette til menighetsbarnehagen, som har tatt så godt vare på mine to eldste barn disse årene og gjort dem til ekte bergensere (*selv om jeg selvsagt tar avstand fra Brann-indoktrineringen – nå som vi har flyttet til Oslo, blir det nok ikke vanskelig å få barna til å heie på Tromsø, slik jeg selv gjør*). Barnehagen har vært et trygt sted for dem, hvor de har knyttet nære vennskap og fått møte kristen tro på en naturlig og fin måte.

Hvordan oppsummere sju år i en liten artikkel? Jeg er kommet frem til at det ikke går. Hva fikk jeg i Søreide menighet? Jeg og familien min fikk nære venner. Vi fikk næring for troen. Vi fikk en del slitsomme helger, ettermiddager og kvelder. Men vi fikk enda mer varme og vennlighet. Og ved siden av alt dette, var det i Søreide menighet jeg lærte å være prest. Og siden jeg føler at disse årene har gitt meg så mye, vil jeg avslutte med følgende lille hilsen: Jeg skal prøve å forvalte på en god måte alt jeg fikk gjennom prestejobben her i Søreide menighet! ●

Sindre

Det er langt fra Betlehem til Jerusalem

ISRAELSK VAKTER I HEBRON:

Alle palestinere som arbeider i Jerusalem får ID-kortet kontrollert ved såkalte «checkpoints» før de får passere.

Betlehem en kjølig novembermorgen kl. 05.00. Tredve søvntunge nordmenn rusler i tussmørke gater mot Checkpoint 300. Der skal vi sammen med en representant fra fredsprogrammet EAPPI observere hvordan det foregår når palestinere som arbeider i Jerusalem passerer grensen.

BLIR BOENDE: Sta palestinsk bonde sammen med Eirik Mills. Han får ikke lov til å sette opp noe hus på gården sin, og hvis han setter opp en brakke foran grotten, kommer israelske soldater og river den.

TEKST OG FOTO: DAG VAULA

Vi kommer til den høye, stygge betongmuren som skiller Palestina fra Israel. Langs muren er det satt opp et høyt nettinggjerd, og bak gjerdet venter mange hundre trøtte mannfolk på å slippe gjennom grenseposten.

Noen av kvinnene i gruppen vår begynner å gråte. Situasjonen minner for mye om filmer vi har sett fra Warszawa-ghettoen under andre verdenskrig. Nå må det straks ses at virkeligheten ikke er så ille som det kan virke ved første øyekast. Den er likevel vanskelig nok for de arbeiderne som må stå opp i firetiden om morgenen for å rekke arbeidsplassen sin i åttetiden. Avstanden mellom Betlehem og Jerusalem er bare åtte kilometer, så uten grensekontroll hadde turen kanskje tatt en halv time fra hjemmet til arbeidsplassen.

Gjestehus i Betlehem

Tilbake til start, søndag 3. november. Trettito trøtte nordmenn fra Oslo, Trondheim, Bergen og Sandnes ankommer St. Vincent gjestehus i Betlehem. Her skal vi bo åtte dager med utflukter med buss og lokale guider til kjente steder i Palestina og Israel. Gjestehuset drives av en katolsk nonneorden til støtte for et stort og fint barnehjem som ligger vegg i vegg. Gjestehuset har enkle, men store og rene rom, to store terrasser med utsikt over byen og en stor sal som vi får bruke til «debriefing» etter dagens opplevelser. Det gjør godt å snakke om det vi har opplevd. Turen vår er tilrettelagt og ledes av Eirik Mills som noen kjenner fra tiden hans som ungdomsprest i Fana. Med oss på utfluktene har vi et lite hefte med bi-

belvers og salmer som passer til de stedene vi skal besøke.

Jesu fødested

Søndag morgen er vi tidlig oppe og besøker «hyrdemarken» i utkanten av Betlehem. Der er det flere grupper av kristne turister på besøk, blant andre en stor gruppe fra India i den fine parken og den nye kirken. Like nedenfor er det mange grotter i fjellet, og noen mener at det var en av disse som rommet stallen der Jesus ble født. Vi leser om hyrdene på marken, og er så heldige at det samtidig kommer forbi en gjeter med saueflokken sin på marken nedenfor. Litt senere deltar vi i en katolsk gudstjeneste i fødselskirken midt inne i byen, først bygget av keiser Konstantin den store i år 333. Denne kirken ligger rett over den grotten som ifølge den eldste tradisjonen er Jesu fødested.

Liturgien er ukjent for de fleste av oss, men en gruppe ungdommer bidrar med frisk sang og musikk som våre egne «ten-singere» gjerne kunne latt seg inspirere av. Det finnes flere kristne menigheter i Betlehem, men andelen kristne i Palestina har sunket sterkt, fra 20 prosent i 1947 til rundt én prosent i 2013. I Betlehem var det tidligere mer enn 80 prosent kristne, mens det nå er mindre enn 40 prosent. En av årsakene til nedgangen er den store arbeidsmangelen i Palestina og at de kristne har større muligheter til å emigrere fordi de stort sett har bedre utdanning og bedre kontakter i vestlige land enn muslimene har.

Får ikke bygge hus

Neste dag byr på store kontraster. Først besøker vi bosettingen Efrata som ligger på

GJESTEHUS: Gjestehuset «vårt» i Betlehem drives av en katolsk nonneorden til støtte for et barnehjem.

palestinsk område, men som i praksis er en forstad for Jerusalem; en selvstyrt og velstelt bydel med nydelige boliger og alle fasiliteter. En vennlig og veltalende talsmann viser oss rundt og prøver å overbevise oss om Israels rett til dette området. Med støtte fra israelsvenner har de også dyrket opp litt av området utenfor byen, som de hevder at palestinerne selv ikke bruker. Grunnen til dette får vi vite mer om da vi senere besøker en sta palestinsk bonde som har dyrket opp litt av sin gamle gård. Han serverer oss middag i et telt han har satt opp utenfor den lille grotten der han nå bor alene, mens familien fremdeles bor i flyktningeleiren Deheisha i Betlehem.

Bonden får ikke lov til å sette opp noe hus på gården (bortsett fra en utedo), og hvis han setter opp en brakke foran grotten, kommer israelske soldater og river den. Dette begrunner de i Osloavtalen, som gir palestinerne full råderett over bare tre prosent av Vestbredden. Siste post på dagsordenen gir mere håp. Da møter vi to representanter fra The Parents Circle. Dette er en organisasjon av mer enn 600 israelske og palestinske familier som alle har mistet et familiemedlem under tidligere uroligheter. De er blitt enige om å avstå fra hevn, og i stedet arbeide for fred mellom de to nasjonene. De personlige vitnesbyrdene fra disse to, en fra hver side, er gripende og oppløftende.

Vandring i Getsemane

Tirsdagen er viet Jerusalem. Vi besøker mange av de hellige stedene, og leser tekster fra Bibelen, men det er så mye som forstyrrer. Via Dolorosa er en turistfelle som har lite til felles med den veien Jesus gikk. Noe

Til høyre: UTSIKT FRA MASADA: Med israelsk guide på Masada-festningen, et fantastisk sted for alle som er interessert i historie. Herodes den store må ha vært stormannsgal som kunne bygge noe slikt, og landskapet med klippen som stikker ut fra fjellene og med ørkenen ned mot Dødehavet er nesten uvirkelig. Det var på Masada at de siste jødiske styrkene holdt stand i den første romersk-jødiske krigen, i år 73.

av den gamle hovedgaten fra Herodes' tid er gravd ut, seks meter under dagens gatenivå. Her ser vi de brosteinene som Jesus og disiplene virkelig vandret på. Over huset som nokså sikkert tilhørte ypperstepresten Kai-fas er det bygget en kirke, og gårdsplassen, der Peter fornektet Jesus og hørte hanen gale, har utsikt over til Getsemane-hagen. Der vandrer vi mellom eldgamle oliventrær som disiplene kanskje kan ha sovnet mellom. En gartner som kikker opp fra lukkingen og gir oss et forsiktig smil, minner oss om gartneren kvinnene møtte i den andre hagen, ved graven der de trodde Jesus lå.

Plages av nybyggere

Jerusalem er en komplisert by med en tragisk historie og en vanskelig framtid. Vi har bare sett et glimt av byen, men vi må videre. Onsdagen tilbringer vi i Hebron, en hellig by både for muslimer og jøder, for her er graven til patriarkene Abraham og Isak og deres koner. Vi besøker en palestinsk familie som er sterkt plaget av nybyggerne i et ulovlig settlement som er anlagt like ovenfor huset deres. Det er dessverre slik at noen israelske settlere er fanatikere som er villige til å bruke stygge metoder for å drive bort sine palestinske naboer. Likevel blir de beskyttet av den israelske hæren, som setter opp vaktårn ved siden av den ulovlige bebyggelsen.

Som en motvekt har Israel og Palestina tillatt en internasjonal organisasjon kalt TIPH å overvåke og rapportere ulovligheter fra begge sider i konflikten.

I Jesu fotspor

Torsdag besøker vi en liten palestinsk

landsby, Yanon, som har vært så plaget av settlere på åstoppen over landsbyen at de fleste innbyggerne har flyktet. Her er det observatører fra EAPPI som overvåker situasjonen og forklarer den for oss og andre besøkende.

Langt mer hyggelig er bussturen samme dag til Galilea, med en dyktig israelsk-arabisk guide. Veien går gjennom Juda-ørkenen, som virkelig er en ørken med rullende sanddyner og små beduinleirer hist og her. Galilea er på mange måter som på Jesu tid, med bølgende åser og små landsbyer. I Kaper-naum ser vi utgravninger med ruiner fra Jesu tid, og på Genesaretsjøen tar vi en båt-tur uten at noen går på eller i vannet.

Det største inntrykket er likevel å høre saligprisningene opplest i en vakker park nær det stedet Jesus må ha stått og talt til folket.

Samtaler på veien

Blant alle opplevelsene på turen, er det de personlige møtene med israelere og palestinere som har gjort størst inntrykk på oss. I Betlehem spiste vi middag i palestinske hjem, som regel to fra gruppen i hver familie. Stor vennlighet og uvante skikker, ikke minst at familiefaren var den eneste som spiste sammen med oss, mens kone og barn smilende så på.

I Jerusalem fikk vi først delta i sabbatsfeiringen i en ortodoks synagoge, før vi ble invitert til sabbatsmåltid i forskjellige familier. Min kone og jeg var gjester hos en meget gjestfri og vennlig familie av amerikansk opprinnelse. Vi hadde en fin og åpen samtale der de fortalte om sitt behov for sikkerhet etter terroraksjonene i 2000-2005, og om sitt ønske om en varig fred.

Holder på tradisjonene

På spørsmål om hvorfor de for tredve år siden hadde reist fra USA til Israel, hadde en av dem et interessant svar. Han sa at i USA ble den jødiske religionen stadig mer utvannet av den amerikanske kulturen, og at det var bare i Israel det var håp om å opprettholde de jødiske tradisjonene.

Etter en avskjedsmiddag lørdag kveld med palestinske venner i restaurant Casa Nova i Betlehem, var det grytidlig avreise søndag morgen til flyplassen i Tel Aviv. Der var sikkerhetssjekken like grundig som ved ankomsten, og en av lederne fikk kofferten sin fullstendig endevendt - til forlystelse for noen av gruppens svake sjeler.

En enkel løsning på konflikten

Her måtte vi også ta avskjed med de som skulle til Oslo og Trondheim. På åtte dager var vi blitt en sammensveist gruppe av venner, og det var både med en tåre i øyet og et håp om å treffes igjen at vi sa farvel. Det sies at Palestina-problemet er komplisert. Det er sant at situasjonen, politikken og framtidsutsiktene er uklare og vanskelige. Men løsningen på hovedproblemet er i prinsippet meget enkel. I følge vedtak i FN og den internasjonale domstolen har Palestina rett på hele området innen «den grønne linjen», det vil si våpenhvilegrensen fra 1967. Spørsmålet er bare om, når og hvordan dette kan bli realisert. ●

EAPPI er et fredsprogram som drives av Kirkenes Verdensråd. De verver hvert år 100 frivillige til å være «ledsagere» i konfliktfulle områder i Palestina. Mer informasjon: www.eappi.org

Vinter i Costa Blanca

Det er onsdag på Sjømannskirken i Torrevieja. Leseværelset er omgjort til systue. Omkring 30 damer er ivrig opptatt med alle mulige slags håndarbeider.

AV ALF IVERSEN

Slik har de holdt på siden forrige basar, med unntak for jule- og sommerferie. Høstens basar nærmer seg altfor fort. Rekker de å bli ferdige? Men rett skal være rett: Det blir også tid til kaffepause og lunsj, og ikke minst sosialt samvær.

Flykter fra norsk vinter

Midt i flokken finner vi Vigdis Gravdal. Hun og ektemannen Terje trives godt hjemme i Bergen. Men to ganger i vinterhalvåret drar de til Spania, en gang i oktober-november, og en gang i januar-mars.

LOVSANG I SJØMANNSKIRKEN: Frisk lovsang og glade rytmer i den vakre kirken i Torrevieja.

FOTO: ALF IVERSEN

Tv: FLYKTER FRA VINTEREN: I Spania kan ekteparet Gravdal bade og nyte solen til ut i november, og når de kommer ned igjen over jul, er været oftest som på fine sommerdager hjemme. Bildet er fra kystbyen Xàbia. FOTO: RODRIGUILLO/WIKIMEDIA

Det har de holdt på med i omkring sju år, og hver gang gleder de seg til å komme nedover. Det er deilig å komme vekk fra regn og vind, snø og kulde. Her nede kan de bade og nyte solen til ut i november, og når de kommer ned igjen over jul, er været oftest som på fine sommerdager hjemme.

Drømmestedet

Vigdis og Terje har funnet sitt sted i San Pedro del Pinatar. Det er ca 20 minutter sør for Torrevieja. Stedet ligger ved idylliske Mar Menor og ikke langt fra det kjente La Manga. Vigdis lar seg stadig friste til en dukkert i innsjøen. Temperaturen er oftest et par grader høyere der enn i havet, og en slipper unna bølger som bryter. Terje er ikke så glad i sjø og sol. Blir det for varmt, foretrekker han en dukkert i bassenget like ved der de bor. På spørsmål om det ikke blir litt ensomt, får vi til svar at de har fått mange venner her, og at familien kommer jevnlig på besøk. Og ikke å forglemme, Sjømannskirken, den betyr mye. Og så drar de på lengre turer. Spania har enormt mye flott å by på.

Også mannfolkene

Arbeidsgruppen ser i første omgang ut

Over: ARBEIDSGRUPPE: Flittige damehender skaffer 300.000 kroner til Sjømannskirkens drift. Vigdis Gravdal lengst fremme til venstre. FOTO: ALF IVERSEN

til bare å bestå av damer. Men når vi leter oss innover bak i kirken, finner vi en gjeng med lystige mannfolk. Om praten ikke går så munnrapt unna som hos damene ute på leseværelset, så knegges og flires det desto mer. Litt godlynt er ting må en også finne seg i. Her er det lett å føle seg inkludert. Men det som fanger blikket, er først og fremst arbeidene de holder på med. Det er treskjæring det går på. De flotteste klokker blir til under støe og kyndige hender. Mange timers arbeid ligger bak hvert lite kunsthåndverk, men så blir også resultatene imponerende.

Trofaste støttespillere

Arbeidsgruppen er ikke de eneste som bakker opp kirken. Mange titalls frivillige hjelpere går vakter på leseværelset og kjøkkenet. I uken er det forskjellige dugnadsarbeider som skal utføres, og til gudstjenesten om søndagen trengs det kirkeverter. Vanligvis blir en møtt med et fast håndtrykk og et «Velkommen!» i døren på alle sjømannskirker. Spesielt ved de store arrangementene, med opptil 200 til stede, makter ikke den faste staben å være nok til stede for alle. Men med flinke hjelpere håper Sjømannskirken at helst alle opplever seg sett og velkommen. ●

Sjømannskirken feirer i år 150-års jubileum. Feiringen vil foregå fra august og utover med en rekke forskjellige store og små arrangementer. Menighetsbladet gir noen glimt fra arbeidet.

Når sykdom rammer - da er er kirken der

Jostein Obrestad er diakon ved Sjømannskirken i Torrevieja. Han er en ressursperson i tilfelle sykdom, ulykke eller dødsfall. Men også når det gjelder omsorg og hjelp.

– Hvorfor bør en ha reiseforsikring når en drar til Spania?

– Da er en sikret syketransport til Norge om det skulle være behov for det. Helfo sitt europeiske helsetrygdkort dekker akutte sykdomstilfeller, men altså ikke hjemtransport.

– Hvor henvender en seg om en trenger øyeblikkelig hjelp?

– Om nødvendig, ring 112 for ambulanse. Det er to sykehus i Torrevieja med akuttavdeling. Det ene krever reiseforsikring, det andre bare trygdekortet. Om alt er fremmed og språket vanskelig, så ring Sjømannskirken.

– Hvordan er standarden på helsevesenet i Spania?

– Det er like bra som i Norge, bare raskere.

– Hva med språkproblemer?

– For den som ikke snakker spansk, kan det være et problem. Engelsk er det oftest bare de yngre med en del utdanning som behersker. Det sykehuset som krever reiseforsikring, har tolketjeneste.

– Hvordan hjelper Sjømannskirken?

– Ta kontakt og vi stiller opp. Vi går på besøk på sykehusene til de norske vi får vite ligger der. Vi hjelper med å kontakte pårørende i Norge. Vi ringer gjerne etter sykebil, blir med på akuten og hjelper med språket. Noen av oss snakker spansk, eller vi finner tolk. Vi drar også på besøk hvis pårørende hjemme i Norge er bekymret og vil at vi skal besøke dem. Vi er her for nordmenn som trenger oss. Ikke nøl med å ta kontakt! ●

Kyrjekaffien på Samos

Å verta invitert på kyrjekaffi i framandt land, er ei oppleving vel verd å få med seg når ein får høve til det. I denne saman-hengen, som eg her gjerne vil dele med lesarane, dreier det seg om feiringa av helgen/namnedagen Paraskevi, på den greske øya Samos.

TEKST OG FOTO: PAUL JOHNE SÆRVOLD

Kyrjekaffi i svalande skugge under gamle oliventre kan verke eksotisk for oss nordbuar.

Her heime lyt ein store delar av året skunda seg mellom kyrkje og menighetshus, for å kunne nyte kaffien i tørre og varme omgjevnader.

Feirar namnedag

Av det som vart sett på bordet, vart det, mellom forskjellige tradisjonelle greske kaker og kaffi, også til stor overrasking for artikkelforfattaren sett fram lokalt brennevin. Saman med den spesielle gresk-ortodokse gudstenesta, opptoget gjennom landsbyen, og den eksotiske kyrjekaffien, vart det heile ei minneverdig stund.

I Hellas feirar ein namnedagen sin og ikkje fødselsdagen. Dei fleste greske namn stammar frå helgenar, og tradisjonen seier at dei som har et namn knytt til en helgen, feirar sitt namn/sin dag på helgenen sin dag.

Fredag er førebuing

I samband med reisa til øya, er vi, saman med vårt reisefylgje som har feriert på same staden i mange år, blitt kjend med vertskapen og deira familie. Vertskapen si dotter «Vivi» (Paraskevi) er saman med mannen sin «Dinos» (Konstantinos) busett i New York City, men tilbringer sumaren heime på øya Samos i lag med dei to døtrene sine.

Den 26. juli feirar dei Vivis namnedag. Namnet hennar, Paraskevi, tyder førebuing, i tydinga førebuing til sabbat, eller fredag. Paraskevas er guteformen av namnet. Andre former av namnet er Petka, Paraskeva, Praskovia, Praskovie, Pyatnitsa, Pyetka, Paraskevoula, Paraschiva, kortforma Voula, samt kallenamnet Vivi.

KYRKJEKAFFI I DET FRI: Dei gyldne augneblinkane, det vera seg kvardag eller ferie, er dei du ikkje på førehand reknar med.

SEREMONI KRING PARASKEVI-IKONET: Den gresk-ortodoks kyrkja i landsbyen Sakkouleika i på øya Samos er vigsla til Paraskevi, ein ortodoks martyr og helgen som levde i Roma på 100-talet.

Ortodoks martyr

26. juli var vi saman med reisefylgjet vårt invitert med vertskapen vår til ei gresk-ortodoks kyrkje i landsbyen Sakkouleika i på øya Samos. Kyrkja er vigsla til Paraskevi, ein ortodoks martyr og helgen som levde i Roma på 100-talet. Ho var fødd av greske foreldre, far Agathon og mor Politia. Foreldra var barnlause, og bad om å bli velsigna med eit barn. Dei vart bønnehøyrde, og fekk ei dotter som dei gav namn etter dagen ho vart fødd, fredag.

Paraskevi av Roma, Den Heilage Paraskevi, reknast som helgen, og heilar for dei blinde etter saga om den romerske keisaren Antoninus Pius (86-161 e.kr.) Paraskevi av Roma vart heilagkåra i år 1031.

Gudstenesta

Landsbyen Sakkouleika ligg i høgda om lag midt på øya. Sjølv gudstenesta er bunden saman med mykje song. Og det er mykje folk i kyrkja denne dagen. Som heime i Noreg, er det mykje godt vaksne i kyrkjelyden. Det er høgtalarar på utsida av kyrkja, slik at det er mogleg å fylja gudstenesta ute på benkane i skuggen. Inne i kyrkja lyt ein stå (som er typisk for den gresk-ortodokse kyrkja), bortsett frå nokre få sitjeplassar for dei som ikkje er gode nok til beins. Etter gudstenesta er det opptog gjennom landsbyen, der ikonet av Paraskevi vert boren med. På ein liten open plass i landsbyen stoggar opptoget. Det vert så halde ein seremoni kring ikonet av Paraskevi.

Kyrjekaffi ved skulestova

Etter seremonien går vegen fram til den gamle skulestova, der det er dekkja til kyrjekaffi. Janis (Ioannis Plataniotis) er ein hyggeleg og engasjert grekar som er busett i Sakkouleika. Han kan fortelja at det finst to kyrkjer på Samos som er vigde til den heilage Paraskevi. Han har også mykje å fortelja om lokal historie, og hendingar både frå krig og fredstid. Ikkje til forkleining for badeliv og late dagar, men det er no gjerne slik, at dei gyldne augneblinkane, det vera seg kvardag eller ferie, er dei du ikkje på førehand reknar med. Feiringa av Paraskevi var for oss som fekk vera med ei slik stund. ●

Et smil kan bety så mye

Mange har trolig registrert at Fana menighet har fått en ny frivillig medarbeider. Hun er kommet inn som et friskt pust, og dukker opp i flere ulike sammenhenger og møter oss med sitt vennlige vesen og varme smil.

TEKST OG FOTO: LIV MARIT KVÅLE EVJEN,
FRIVILLIGHETSKOORDINATOR / DIAKONI-
MEDARBEIDER I FANA SOKN

Hvem er denne damen, hvor kommer hun fra, og hvordan har det seg at hun begynte som medarbeider her hos oss? Dette og flere spørsmål skal vi nå få svar på.

– Kan du fortelle litt om deg selv?

– Mitt navn er Bjørg Marit Nordås, jeg er snart 70 år. Jeg ble enke for 1 1/2 år siden. Jeg har 3 flotte døtre og har nettopp fått mitt 12 barnebarn. Jeg bor på en gård på Saganeset som har vært i familiens eie siden 1931.

– Hva har du arbeidet med tidligere?

– Min mann og jeg drev gården sammen frem til 1999. Jeg har i tillegg jobbet som sekretær i mange år. Den siste jobben var i Hydro fra 1985, der jeg arbeidet mye med resepsjonsarbeid og vakthold.

– Hvordan kom du inn i menigheten?

– I forbindelse med at jeg mistet min mann veldig brått, fikk jeg en uvurderlig støtte fra Gunnar, som er sokneprest i menigheten. Jeg spurte en gang om han visste om noen som kunne trenge en hjelpende hånd, og han henviste da til frivillighetskoordinatoren, og slik begynte det.

– Har du vært aktiv i menigheten tidligere?

– Nei, ikke mer enn gjennomsnittet. Jeg har gått i kirken ved ulike anledninger, men har vel alltid tenkt på meg som en kristen.

– Hvilke oppgaver har du fått, og hva liker du best?

– Jeg begynte som medhjelper på seniortreffet. Der har jeg ansvaret for innkjøp av maten, hente og bringe folk og å være med i ledergruppen for treffene. Jeg lager også mat for en konfirmantgruppe, og er med som kjøkkenhjelp i ulike sammenhenger. Søndager er jeg ofte kirkevert, og i det siste har jeg også begynt som kirketjenervikar. Jeg liker alle de forskjellige oppgavene og variasjonen i oppgavene. Jeg har alltid likt å lage mat, bake og stelle for andre. Nå får jeg bruke mine interesser samtidig som det kommer andre til gode. Det er en veldig god følelse når jeg merker at andre setter pris på det jeg gjør.

– Blir du ikke sliten når du er med på så mye?

– Nei, jeg føler at det gir meg energi og krefter til å takle en ellers litt tung hverdag. Det at noen utenfor familien har bruk for meg, betyr mye. Det å alltid bli møtt med et smil, og ofte en klem, gir meg følelsen av å være en del av et fellesskap. Jeg har selv erfart hvor mye det betyr å bli møtt av en kirkevert som faktisk både så meg, ønsket meg velkommen og brydde seg om meg. Det er ofte så lite som skal

Menighetsbladet starter her opp en ny fast serie, der vi vil presentere og gjøre litt stas på noen av de mange flotte frivillige medarbeiderne i menighetene. Denne gangen er stafettpinnen i Fana menighet, deretter går den videre til Skjold, Storetveit, Søreide, Slettebakken, Bønes og Birkeland.

til, men det reddet dagen min den gangen.

Det er ingen tvil om at Bjørg er en utrolig stor ressurs for menigheten. Det er fantastisk flott og gledelig å møte slike som henne. De frivillige er en uvurderlig ressurs, og innsatsen de gjør har ofte en større betydning enn de selv er klar over. Et smil kan bety så mye. ●

Fri til å tale, tro og tjene

I 2014 er det 200 år siden Norge fikk sin egen grunnlov. I den forbindelse oppfordres alle landets menigheter til å markere dette jubileet i gudstjenesten 23. februar 2014.

AV JAN TERJE CHRISTOFFERSEN

Fra kirkens side er vi opptatt av at grunnlovsjubileet både skal gi oss kunnskap om vår nasjons og kirkes felles historie, og peke på kirkens ansvar for å tale og handle der frihet og menneskerettigheter trues. Av den grunn er Den norske kirkes programerklæring for grunnlovsjubileet: Fri til å tale, tro og tjene.

Mirakelåret

1814 kalles mirakelåret i norsk historie. Den danske stattholderen, prins Christian Frederik meddelte meddelte tidlig på året landets biskoper at alle menigheter skulle samles i kirkene på en ekstraordinær bededag (25. februar 1814). Der fikk de høre at prinsen, som nasjonens regent, hadde overtatt styret av landet, og at folket kunne berge sin frihet ved å slutte opp om ham. Norge gikk i 1814 inn som en del av det eneveldige kongeriket Danmark-Norge, styrt fra København, og endte som egen stat i union med Sverige. Innimellom erklærte landet full uavhengighet, holdt de første politiske valgene og skaffet nasjonen en grunnlov. Det var begynnelsen på utviklingen av demokratiet i Norge.

Notabel-møtet

Fra 1380 var Norge i union med Danmark. Med eneveldets innføring i 1660 ble all makt samlet hos kongen i København. Kongeloven fra 1665 var grunnlov for Norge frem til 1814. Etter at engelske styrker satte store deler av København i brann og røvet landets marine, ble Danmark-Norge trukket inn i Napoleons-krigene på den - etter hvert - tapende side. Med Kieltraktaten av 14. januar 1814 måtte Danmark avstå Norge til den svenske kongen som én av betingelsene ved fredsavtalen i Kiel.

RIKSFORSAMLINGEN PÅ EIDSVOLL I 1814: Oscar Arnold Wergelands maleri «Eidsvold 1814» ble utført først 70 år senere, i årene 1882-1885. I forgrunnen står «grunnlovens far» Christian Magnus Falsen. Maleriet henger i Stortingssalen.

FOTO: STORTINGSARKIVET

Den norske eliten, med den danske regenten prins Christian Frederik i spissen, var ikke positive til fredsavtalen. Prinsen innkalte derfor til et såkalt stormannsmøte (Notabel-møtet) på Eidsvoll 16. februar 1814 for å diskutere landets fremtid.

Valget av Riksforsamlingen

På dette møtet ble man enige om å ikke godta fredsavtalen, men heller erklære Norge som en selvstendig stat. Christian Frederik ble frarådet å gjennomføre sin opprinnelige plan om å hevde sin arverett til Norges trone og la seg utrope til konge. Stormennene ønsket en liberal grunnlov og at en ny konge måtte velges av folket. På møtet ble det bestemt at det skulle velges en forsamling som skulle gi landet en grunnlov. Tanken om folkets rett til å bestemme over seg selv hadde seiret. Den grunnlovgivende forsamlingen er kjent som Riksforsamlingen, og medlemmene ble valgt gjennom valg av valgmenn i landets menigheter og i militærforlegninger. De startet arbeidet 10. april og var ferdig 20. mai.

Kirkens rolle i 1814

Ni dager etter stormannsmøtet på Eids-

voll var arbeidet med å velge utsendinger til Riksforsamlingen i gang. Bededagsgudstjenesten fredag 25. februar 1814 ble avsatt til valg i kirkene. Etter gudstjenesten skulle man avlegge ed og skrive under på en adresse (fullmakt) som skulle leveres på Eidsvoll.

Det var tre valgsystemer: ett for landet, ett for byene og ett for militære avdelinger. På det laveste nivået skulle det velges valgmenn som igjen skulle samles på et høyere nivå mer sentralt, for så å velge representant til riksforsamlingen på Eidsvoll. Kirkene og prestene var sentrale og nødvendige aktører for å få gjennomført dette i 1814. Sogneprestene utformet adressene som hadde form av høytidelig henvendelser stilet til prins og regent Christian Frederik personlig.

Representantene hadde med seg disse fullmaktene til Eidsvoll hvor de ble overbrakt. Blant de 112 valgte representantene på Eidsvoll finner vi 14 prester og 7 andre geistlige som var viktige personer i 1814.

Bededagsgudstjenesten

Gudstjenesten 25. februar 1814 er omtalt som bededagsgudstjeneste. Her vises det til de alminnelige bededagsgudstjenestene som, etter Kirkeritualet av 1685, ble

Kirkens feiring

- 22. februar: «Fra 1814 til 2014: Et større vi?» En konferanse om religion og nasjon i Trefoldighetskirken i Oslo.
- 23. februar: Offisiell festgudstjeneste, bønnedag for land og folk i Oslo domkirke.
- 10. april: Offisiell gudstjeneste i Eidsvoll kirke, Eidsvoll. Seminar: Kirke for alle – grunnlov for alle: I samme kirke med lik verdighet og like muligheter.
- 17. mai: Offisiell gudstjeneste i Holmens kirke, København – Sjømannskirken. Offisielt program utenfor Folketinget umiddelbart etterpå.
- 17. mai: Heldagsprogram med start på Eidsvoll 1814 og avslutning i Eidsvoll kirke. Tema: Fremtid og håp for nye generasjoner
- 19. mai: Offisiell gudstjeneste i Eidsvoll kirke, Eidsvoll.
- 20. mai: Offisiell økumenisk gudstjeneste i Nidarosdomen, Trondheim. Lansering av boken «Vår kristne og humanistiske arv» umiddelbart etter gudstjenesten.
- 6. juni-10. august i Baroniet i Rosendal og 14. august-14. september ved Kulturhuset Buen galleri i Mandal: Offisiell jubileumsutstilling for Adolph Tidemand 1814-76.
- Det planlegges et nasjonalt musikalsk kulturarrangement høsten 2014. Kirkerådet kommer tilbake med mer informasjon om arrangementet på www.kirken.no/1814.

feiret året gjennom på onsdager og fredager. Gudstjenestene har vært forvaltet litt ulikt fra sted til sted gjennom århundrene, men var nok mange steder på begynnelsen av 1800-tallet ennå rimelig utbredt. I disse gudstjenestene hadde prestene anledning til å preke over selvvalgt tekst, men mange forholdt seg likevel til søndagens tekster. Nattverd ble her feiret, som på søndager, om noen ba om det. Mange steder var det tilgangen til kommunien som gjorde at gudstjenestene overlevde. Vi gjenfinner restene av denne gudstjenestetradisjonen i våre ordninger for Nattverd utenom høy-messen. Gudstjenestens særlige bønnekarakter kan ha vært en medvirkende årsak til at nettopp denne dagen ble valgt i disse urolige ukene vinteren 1814.

Kirken stod sentralt

Et sentralt dokument knyttet til grunnlov-jubileet er brevet som biskop i Oslo, eidsvollsmannen Frederik Julius Beck (1759-1822, biskop 1806-1822) sendte sine prester i anledning bededags-gudstjenesten 25. februar 1814. Der omtales gudstjenesten som «[...] en almindelig festlig Bededags Heligholdelse i Anledning af Fædrelandets nuværende vigtige stilling». Her viser biskopen til «de ugentlige Fredags Bededage».

Dagen falt i 1814 mellom askeonsdag og første søndag i faste. I brevet gir biskop Bech oss et innblikk i liturgien og de særskilte tilpasninger som ble gjort i bispedømmets kirker i anledning dagen. Han følger lojalt opp påbudene som ble gitt av danskeprinsen, Christian Frederik, i hans kunn-gjøringer datert 19. februar.

I flere ulike sirkulærer gir prinsen påbud om at det skal holdes en gudstjeneste i alle kirker.

Verdighet og styrke

Det var opplysningstidens og rasjonalismens idealer som rådet da Grunnloven ble til. Dette kom også til uttrykk i tilnærmingen til salmene og musikken. Verdighet og styrke var samtidens estetiske idealer. For salmene betydde det en stigende grad av rytmisk utjevning fra slutten av 1700-tallet og framover mot innføringen av O. A. Lindemans koralbok i 1823. Ellers var det store forskjeller mellom by og land, også i hvilken salmebok som var i bruk i menighetene. I 1814 hadde menighetene tre salmebøker å velge mellom: Guldbergs Psalmebog 1783, Kingos Salmebog 1699 og Balle og hans medarbeideres Evangelisk-christelig Psalmebog 1798 (autorisert). ●

Teksten er noe forkortet

RESTAURERES NÅ: Eidsvollsbygningen, der Riksforsamlingen forfattet Norges grunnlov, var tidligere hovedbygningen på Eidsvoll Verk. Det var også her prins Christian Fredrik ble valgt til Norges konge. Til årets jubileum har staten besluttet at hele anlegget med hovedbygningen, paviljongene og hagen så vidt mulig skal tilbakeføres til situasjonen i 1814.

FOTO: KJETIL BJØRNSRUD

Kirkerådet har utarbeidet et informasjonshefte med egen agenda for Den norske kirkes festgudstjenester 23. februar 2014. Hefet finnes på www.kirken.no/1814. Det anbefales at alle landets menigheter feirer denne festgudstjenesten; gjerne i tilknytning til opphenging av fullmakter og skilt i de kirkene som var valgkirker i 1814.

Grunnlovsjubileet gir perspektiv

Reformasjonen i 1536-1537 innførte lutherdommen og braut sambandet med Den katolske kyrkja og paven i Roma.

AV PROST
PER BARSNES

Den norske kyrkja vart så plassert under den dansk-

norske kongen sin autoritet, og vart i Grunnlova frå Eidsvoll av 17. mai 1814 ei lovfesta statskyrkje, underlagt storting og regjering. Noregs konge vart med det Den norske kyrkja sin symbolske leiar. Den norske kyrkja er framleis det største trussamfunnet i landet og fram til den 21. mai 2012 var ho kongeriket Noreg sin offentlege religion.

Under arbeidet med grunnlova i 1814 spelte kyrkja ei viktig rolle. Dei som valde dei 112 utsendingane til Eidsvollsforsamlinga i 1814, vart valde i kyrkjene. Blant eidsvollsmennene var det 14 prestar. Folkekyrkja har farga våre kristne og humanistiske fellesverdier, noko som også er ført vidare i den reviderte grunnlova, der det heiter, tilpassa språket frå 1814: «Værdigrundlaget forbliver vor kristne og humanistiske Arv. Denne Grundlov skal sikre Demokrati, Retstat og Menneskerettighederne» (Den nye §2).

Framleis folkekyrkje

Framleis har Den norske kyrkja også i oppdrag frå Stortinget å vere folkekyrkje, med eit kyrkjeleg tilbod til heile folket, i små og store miljø, frå landsende til landsende, uttrykt slik i den reviderte grunnlova: «*Alle indvaanere af Riget have fri Religionsudøvelse. Den norske kirke, en evangelisk-luthersk kirke, forbliver Norges Folkekirke og understøttes som saadan af Staten. Nærmere Bestemmelser om dens Ordning fastsættes ved lov. Alle Tros- og Livssynssamfund skal understøttes paa lige linje*» (Den nye §16).

I dette ligg det ei grunnlovsfesta likebehandling av alle trus- og livssynssamfunn, slik det også

har vore i lang tid. Til dømes har, til samanlikning, Humanetisk forbund i mange år fått like stor økonomisk støtte pr. medlem frå staten som Den norske kyrkje får pr. medlem.

Programerklæring

Frå Den norske kyrkja side er vi opptatt av at grunnlovsjubileet både skal gi oss kunnskap om vår nasjon og kyrkja si felles historie, og peike på kyrkja sitt ansvar for å tale og handle der fridom og menneskerettar er trua. Av den grunn er Den norske kyrkja si programerklæring for grunnlovsjubileet: Fri til å tale, tru og tene! Å sikre denne fridommen er grunnlova sin kjerne! Det er viktig at kyrkja først og fremst står fram som eit trussamfunn og ikkje primært som ein statsinstitusjon. Det norske samfunnet i dag er samansett av menneske med ulik tru og livssyn, og respekt for det må koma til uttrykk i både teori og praksis. Men samtidig er det viktig at vi som kyrkje ser stort på vår oppgåve i samfunnet som det største kyrkjesamfunnet i landet, som etisk verdileverandør og som ein verdifull kulturaktør. På den måten fører vi folkekyrkjearven vidare i ei ny tid.

Vår visjon for kyrkja er:

- Ei vedkjennande kyrkje som deler og gir vidare trua på den treeinige Gud.
- Ei misjonerande kyrkje som vitnar om Jesus Kristus lokalt og globalt saman med den verdsvide kyrkja.
- Ei tenande kyrkje som i sorg og glede viser omsorg gjennom nestekjærleik, inkluderande fellesskap, kamp for rettferd og vern om skaperverket.
- Ei opa kyrkje som utviklar fellesskap, som verdset mangfold og respekterer at folk er ulike. ●

Tidemand og Gud

HAUGIANERNE: Den stående mannen midt i bildet er en lekpredikant kristen vekkesbevegelse på begynnelsen av 1800-tallet. Adolph fra 1845 til 1852, og det finnes flere versjoner av bildet.

1814 i Fana

Etter gudstjenesta i Fanakyrkja på bededagen i 1814, blei det valgt to valmenn frå Fana til stormannsmøte på Eidsvoll 17. februar.

AV ODDVAR SKRE

tilknyttet haugianerne; en norsk Tidemand arbeidet med motivet
FOTO: NASJONALBIBLIOTEKET

Den norske kirke ved Kirkerådet setter opp det nasjonalkirkelige utstillingsprosjektet «Tidemand og Gud» fra juni. Prosjektet er en vandrestilling som vil vises frem flere steder i perioden juni til september.

AV MAGNE FONN HAFSKOR

Den norske kirke håper utstillingen vil skape engasjement hos publikum og stimulere til debatter omkring norsk kristenliv, ytrings- og religionsfrihet. Utstillingen markerer også 200-årsjubileet for Adolph Tidemands fødsel, 14. august 1814 i Mandal. Han var sønn av tollinspektør Christen Tidemand, som representerte Mandal Amt på det Overordentlige Storting i Christiania høsten 1814. Utviklingen av ytringsfriheten var viktig i det norske samfunnet på 1800-tallet. Prosjektet peker blant annet på hvordan ytringsfriheten ble uttrykt gjennom Adolph Tidemand og hans malerier.

Dissenterloven

Grunnlovens §2 fra 1814 stadfester at riket skal ha fri religionsutøvelse samtidig som den evangelisk-lutherske religion skal være statens offentlige religion. Men først i 1842, ved opphevelsen av Konventikkelplakaten fra 13. januar 1741, ble

grunnlaget for forsamlingsfrihet lagt i Norge. Dissenterloven fra 1845 gav tre år etter andre kristne trossamfunn enn Den norske kirke, lov til å etablere seg i Norge. Denne tematikken gjenfinnes hos Tidemand i bildene Haugianerne, Katekisasjon og Fanatikerne.

Scener fra norsk kristenliv

Gjennom møter med Nasjonalmuseet og andre nasjonale og regionale kunstinstitusjoner er det lagt opp til et bildeutvalg på 20 verk som utgangspunkt for utstillingen. Bildeutvalget vektlegger folkelivsskildringer der Tidemand gjengir norsk kristenliv vist gjennom lekmannsbevegelse og gudstjenesteliv i norske bygder, men også livets store høydepunkter som konfirmasjon og bryllup foruten nød og sosiale forskjeller. Prof. emeritus i kunsthistorie Magne Malmanger (Universitetet i Oslo) er kunstfaglig ansvarlig, og vil ha det overordnede ansvaret for utstillingens innhold og utarbeide katalog til utstillingen. ●

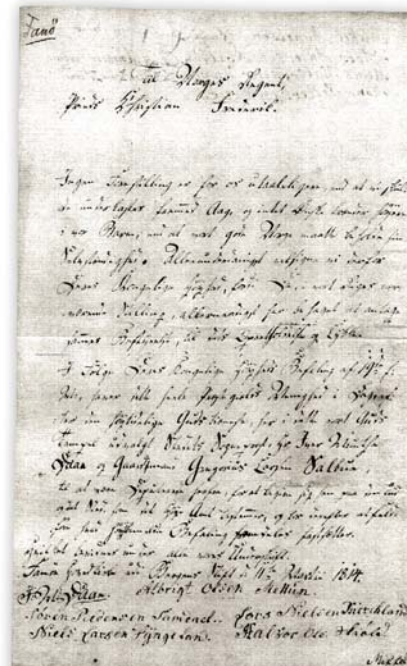
Då folk fekk vita om Kielfreden 14. januar 1814, der Danmark gav landet vårt til Sverige, vart mange sinte og skuffa, og godseigar Carsten Anker på Eidsvoll tok initiativet til å kalla inn til eit stormannsmøte på Eidsvoll 17. februar. Til møtet hadde dei og invitert den danske tronarvingen prins Christian Frederik, for å tilby han vervet som norsk statsoverhovud. Etter møtet gjekk det brev til heile landet om at det skulle haldast gudsteneste med val på valmenn i alle sokn, for å velja utsendingar til ei grunnlovsforsamling på Eidsvoll.

I Fana vart valet gjennomført etter gudtenesta på den ekstraordinære bededagen i Fanakyrkja fredag 11. mars, og sokneprest Ivar Munthe Daas, forfatta dette brevet til Christian Frederik med sterk oppmodning til han om å bli norsk konge, underskrive av fem Fanabønder. Som valmenn frå Fana blei valt sokneprest Ivar Munthe Daas og Gregorius Larsen Salbu. Dette blei meddelt regenten i eit eige brev:

«Til Norges Regent
Prinds Christian Frederik

Ingen Forestilling er for os utaaleligere end at skulde underkastes fremmed Aag, og intet Ønske brænder heftigere i vaar Barm end at vort gode Norge maatte beholde sin Selstendighed. Allerunderdanigst anmoder vi derfor Deres Kongelige Højhed, fordi De, i vort Riges nu nærværende Stillig, allernaadigst for behage at antage Beføjning til dets Opretholdelse og Lykke.

Ifølge Deres Kongelige Højheds Befaling af 19de februar harer dette heele Præstegjelds Menighed i dag for den højhellige Guds Aasyn og i dette Guds Tempel, udvalgt Stedets Sognepræst, hr Ivar Munthe Daas og Gaardbruger Gregorius Larsen Salbu, til at være Deputerede herfra, for at ligesom sig de paa den Tid og det Sted som det heele Amt bestemmer, derefter at holde frem brva højstærede Befaling fremdeles fastholder.» ●

KLAR FOR KULTURMØTE: – Jeg tror konserten i Oslo domkirke på fredagskvelden skal bli en flott opplevelse – både for oss og for alt folket, sier Per Oddvar Hildre.

FOTO: THORVALD KNUITSEN

Sommerfest med

Et av høydepunktene under Det norske misjonsselskaps sommerfest blir når de norske sangerne fra Skruk og de gassiske sangerne fra Lova fyller koret i Oslo domkirke.

AV MAGNHILD LANDRØ

2.-6. juli samles folk fra hele landet til Sommerfest og generalforsamling på Ekebergsetta utenfor Oslo sentrum. Påmeldingen er for lengst i gang. Mye av programmet disse fem dagene vil gå parallelt, med 20 spennende seminarer, forhandlinger og valg, konserter, bibeltimer og inspirasjonssamlinger, egen leir for tenåringene, eget opplegg for barna og hyggelige mingleområder i diverse telt rundt Ekeberghallen.

Kulturmøter

På fredagskvelden fylles Oslo domkirke med «Guds draum», der det norske koret

FEIRET 40 I FJOR: SKRUK (Sunnmøre kristelige ungdomskor) ble opprettet i 1973, og har hele tiden vært under ledelse av Per Oddvar Hildre.

FOTO: ODD FURENES

Skruk og det gassiske koret Lova bekrefter for oss hva misjon dypest sett handler om: Å dele rettferdig det vi har fått. Dirigent Per Oddvar Hildre – mer kjent som Prots – er ikke ukjent med kulturelt samarbeid over

landegrensene, med sitt Kulturmix-konsept som handler om at han får med seg norske korsangere til andre himmelstrøk, og så møtes ulike kulturer til artige fellesskapsopplevelser.

Fakta: Skapt til å dele

- Mange gleder seg allerede til Sommerfest og generalforsamling for Det norske misjonsselskap (NMS) første uken i juli. Dette blir en storsamling der det kommer folk fra alle kanter av landet og kloden.
- Stedet er Ekebergsletta i Oslo. Denne gangen inviterer NMS til en stor-samling som vil bli spesielt tilrettelagt også for familier, med parallelle opplegg for barn og tenåringer/ ungdommer.
- Programmet på Sommerfesten blir allsidig og innholdsrikt, med kveldsmøter, seminarer, debatter/forhandlinger, konserter, storbyfest, utflukter, global landsby, mingle-områder, internasjonale mattelt og hvilerom.
- Det blir en egen NMS-campingleir på Ekebergsletta, og over hele byen ellers er det reservert hotellsenger som du kan booke.
- SKRUK kommer. Artisten Maria Solheim kommer. Det gjør også biskop Kvarme, forsvarsadvokat

Geir Lippestad, det gassiske koret NOVA, gjøglerne Chris og Øystein, Geir Hegerstrøm – blant mange andre. Og så du!

• Påmeldingen er i gang, og trenger du mer informasjon, kan du sjekke www.nms.no/gf2014.

• Der kan du også lese Sommerfest-avisen.

• Dersom du har spørsmål, kan du kontakte NMS' infosenter på telefon 51516100.

Skruk!

– For ti år siden hadde jeg med meg en gjeng norske sangere til Madagaskar, forteller Hildre.

– For oss som er oppvokst med en viss kritisk holdning til enkelte lands kulturimperialistiske aktiviteter, var dette et møte som gjorde oss ydmyke overfor den mer moderne måten å drive misjon på. Og, ikke minst, den holdningen og utholdenheten vi så misjonærene levde og handlet med.

Gjorde inntrykk

– Dere var også på Mangarano, der Det norske misjonsselskap har drevet arbeid blant spedalske i mer enn 100 år?

– Ja, og det gjorde sterkt inntrykk. Jeg vet for eksempel at to av sangerne i Kulturmix-gruppa dro rett til kirkekontoret da de kom hjem til Norge, og meldte seg inn i kirken igjen. Jeg skjønner dem, for her fikk vi møte kristen nestekjærlighet satt ut i praktisk liv, på en forbilledlig måte.

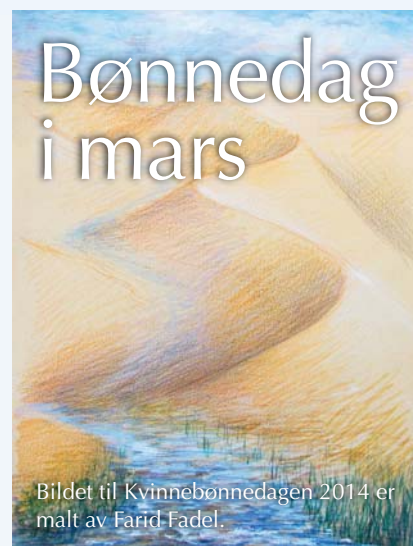
Per Oddvar Hildres inntrykk av norsk misjon er at de som har meldt seg til tjeneste i ulike krevende geografer, de må åpenbart ha et kall til være der.

– Det finnes mange eksempler på at misjonærer har valgt å bli værende, mens andre hjelpearbeidere stikker av når katastrofer og krig truer. Misjonærene og den lokale kirken åpner dørene for hjemløse, deler mat, trøster og er til stede. Ja, det gjør unektelig inntrykk.

Den store konserten

– Har SKRUK hatt noe samarbeid med dette gassiske Lova-koret tidligere?

– Nei, dette blir første gangen, så vi er spente – og vi gleder oss! Vi skal møte Lova et par dager før konserten, og da skal det bli artig å se hva som skjer. Jeg tror konserten i Oslo domkirke på fredagskvelden skal bli en flott opplevelse – både for oss og for alt folket. ●

Bildet til Kvinnebønnedagen 2014 er malt av Farid Fadel.

Første fredag i mars hvert år samles kvinner over hele verden i bønn.

AV TORA HAARR SKEIE, KONTAKTPERSON
NESTTUN/FANA, FORSAMLINGSARBEIDER
NESTTUN INDREMISJON

Kvinnenes internasjonale bønnedag startet i USA i 1887, da kvinner fra ulike kirkesamfunn samlet seg om en felles bønnedag. I dag har bønnedagen (World Day of Prayer) komiteer i mer enn 170 land og regioner. I Norge startet slike samlinger i slutten av 1920-årene, og i Fana har vi hatt samlinger på Nesttun Bedehus siden 1985.

Dette året er det kvinner i Egypt som har satt sammen programmet. Emnet er «Egypt: Bekker i ødemarken». Kollekten som samles inn, går til Bibelselskapets bibelmisjonsarbeid. Bibelselskapet prøver, i samarbeid med sine internasjonale kontakter, å finne kvinneverrelaterte prosjekter i de landene bønnedagsprogrammene kommer fra. I tillegg dekkes utgiftene til administrasjon, trykking og utsendelse av bønnedagsmateriellet. Bibelselskapet har arbeidet med distribusjonen av programmene, samt regnskapet for den norske komiteen for bønnedagen.

Det er flott og inspirerende å møtes, på tvers av menighetsgrenser! Kanskje er det mange flere som gjerne ønsker å delta, men som ikke har vært klar over samlingene. Denne gangen deltar Turid Bakke Braut med andakt og sang. Vi synger også sammen, og bruker tid i bønn. Hjerterlig velkommen! ●

Nesttun Bedehus (Peisestuen i 2. Etg), Øvsttunveien 58, fredag 7. mars kl. 12.00

KVINNENES
INTERNASJONALE
BØNNEDAG

Olaf Hillestad
(1923-1974):

Kirkelig rebell

Det var Olaf Hillestads uttalte program å åpne kirkens dører for unge mennesker, men for å gjøre dem til kirkegjengere og fremtidige menighetsbyggere var det nødvendig å møte dem med ord som appellerte til dem og et tonespråk som var deres. Dette var en uvant innstillig i norsk kirkeliv da Hillestad ble prest.

AV LISE MCKINNON

Olaf ble født på Askøy 8. juli 1923, sønn av presten Erik Olsen Feet og Bergljot Zwilgmeyer. Morbroren, Dagfinn Zwilgmeyer var prest og salmedikter, forfattergener kan han også ha arvet etter et annet medlem av Zwilgmeyer-familien, nemlig Dikken, som er blitt kalt en fornyer av norsk barnelitteratur.

Kapellan i Slettebakken

I 1952 ble han cand. theol. og fikk sin ordinasjon. Hans første arbeidsplass ble Norges kristelige ungdomsforbund, først som soldatsekretær og fra 1954 som forbundets landssekretær. I den perioden fikk tusener av ungdommer et møte med Hillestads entusiasme og evner til å spre glede omkring seg i de store tenåringstreffene han ledet. Fra 1959 virket han som hjelpeprest i Uranienborg menighet i Oslo, før han ble utnevnt til residerende kapellan i Slettebakken kirke og innsatt der ved høymessen 3. februar 1963. Slettebakken ble utskilt som egen menighet i 1960, eget kirkebygg ble ikke innviet før i 1970, men det var stor kirkelig aktivitet i det som fremdeles kunne kalles et nybyggerstrøk med mange unge mennesker.

Energi og entusiasme

Når en skriver for et menighetsblad i Bergen, føles det naturlig å legge spesiell vekt på denne perioden i Hillestads liv. Kanskje kan vi ennå ha litt å lære av virksomheten der. Det er slående hvor ofte ordene «glede»/«gladelig», «velkommen» og «ung» går igjen i menighetsbladet. Der er energi og entusiasme, men det er aldri tvil om hva som er det viktigste: «Husk: Det er ikke flaut å gå i kirken og det er ikke kjedelig å være der.

VILLE VÆRT 90 ÅR: «Han døde som han levde - bunn glad fordi han alltid var bunn alvorlig» skrev biskop Alex Johnson i sitt minneord over Olaf Hillestad.

FOTO: CAPPELENS FORLAG

Hva annet har du egentlig på programmet som er så meget mer interessant og givende?» Hillestad hadde vært på studieturer til Tyskland og USA for å se hva som skjedde angående fornyelse av liturgien i andre land, men det var etter en studietur til Storbritannia i 1963 (det året The Beatles hadde sitt store gjennombrudd i hjemlandet) med stipend fra Menighetsfakultetets Hallesbylegat at han ble så oppglødd at han skrev en rytmesalme på vei hjem.

Romalder-salme

Han begynte å oversette noen av salmene han hadde hørt, samt å skrive salmer selv. I 1964 sto en salme signert Hillestad på fremsiden av Slettebakken menighetsblad med tittelen «Romalder-salme». Året etter sto den i bladet med tittelen «Salme for ungdom». Dette var «Se universets Herre», den første salmen som tar hele det svimlende universet inn i salmediktningen. Ungdommen sluttet opp om aktivitetene i menigheten og samlet seg i «kjellerkirken», tilfluktsrommet på Slettebakken skole.

– Det var så fullt der at de sto oppetter veggene. Brannvesenet ville aldri tillatt noe

slikt i dag, minnes organist i Slettebakken, Olav Øgaard.

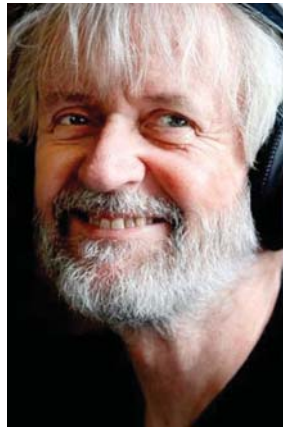
Møtte motstand

Fra dette primitive kirkerommet ble det bølger som skapte dønninger langt utover byen og selv landets grenser. 26. januar 1964 var det «*tv-overføring av ungdomsgudstjeneste i Slettebakken og norgesmesterskap på skøyter*», skrev menighetsbladet. Senere samme år fulgte platen «Den unge menighet». Den inneholdt noen av Hillestads salmer og liturgi med moderne rytmer, «*alt sunget på bredeste bergensdialekt av de unge*». Det kirkemusikalske Norge var negativt. Det ble innlegg i aviser landet rundt, men «*reaksjonen var langt mer positiv enn initiativtakeren hadde ventet*» i den tykke brevbunken som kom til kirken. En av Hillestads steileste motstandere i begynnelsen var organisten og komponisten Egil Hovland, som blant annet gikk sterkt ut mot Hillestad på et møte i Presteforeningen.

Hillestad/Hovland

Men Hillestad lot seg ikke kue. Han send-

og elsket salmedikter

DUGNADSPATE: Kirkelig Kulturverksteds første plate (til venstre) og starten på selskapet da den kom ut i 1974. Repertoaret spenner fra samtid-sjazz via viser til kirkemusikk i ymse varianter, der ulike artister medvirker i et dugnadspreget prosjekt i typisk 70-tallsstil. Produsert av ekteparet Marianne Lystrup og Olafs sønn, Erik Hillestad (fargebildet). Over høyre: Komponist Egil Hovland og organist i Slettebakken, Olav Øgaard.

te et brev med tre av sine salmetekster til Hovland hvor han skrev: «Nå har du gjort meg så mange pek, at nå er det på tide at du begynner å gjøre bot». «Boten» besto i å lage melodier til de vedlagte salmene, «Se universets herre», «Himmelske Far du har skapt oss» og «Du ber oss til ditt alterbord». Senere havnet Hillestad og Hovland i samme kommisjon og utviklet et godt samarbeid. Om sitt verk «Langfredag» sa Hovland at «bønnene er laget av Hillestad, og de handler om sosial urettferdighet, lidelse, ungdom og narkotika og alt det der. Vi tok opp det med menneskelig nød og Lønnings poeng: at Kristus går inn i vår tids lidelse. Det var veldig radikalt på den tiden».

Dans i kirken

Hovland innførte ballett i sin «Missa Vigilante» i 1967. Dans i kirken utfordret pietistene voldsomt. «Rabalder er et stadium i utviklingen», sa han til Dagbladet ved en annen anledning samme år. Ord Hillestad sikkert var enig i! Allerede i 1965 var Hillestad blitt medlem av Liturgikommisjonen, og i 1966 forlot han Slettebakken, reiste tilbake til Oslo hvor han via Norges kristelige ungdomsforbund fortsatte arbeidet med fornyelse av konfirmasjonsundervisningen. Han stiftet Forum Experimentale, hvor de liturgiske nyskapningene kunne foregå og var aktivt med i mye som det ikke er plass til å nevne her. Han skrev mange salmer som tydelig viser hans positive og glade kristentro og ønsket om å tenne begeistring i menigheten. Syv av hans beste er med i den nye salmeboken, i tillegg til seks han har oversatt.

Døde som han levde

I 1972 ble Hillestad generalsekretær i Oslo indremisjon, da led han allerede av hudkreft, en sykdom som han holdt skjult for alle bortsett fra sin egen familie. Hans død 23. januar 1974 kom derfor som et sjokk på mange. I sine minneord skrev biskop Alex Johnson: «Først og fremst er hans navn knyttet til den fornyelse i det kristne ungdomsarbeidet som har preget de siste 20 år. Hillestad fikk en egen klangfarve inn i ungdomsarbeidet. Han hadde evnen – både i tale og dikt – til å la de unge finne sammenheng mellom hele menneskehetens situasjon og de daglige plik-

ter». Og videre: «Han tok aldri seg selv høyttidelig. Fordi han tok livet så alvorlig. Han var et fyrverkeri av humor og selvironi og glemte aldri at han kom fra 'rampegiengen i Ullevål hageby'. Han døde som han levde – bunn glad fordi han alltid var bunn alvorlig». La fjorårets 90-års jubileum for Olaf Hillestads fødsel bli en opptakt til en velfortjent og stor hundreårsmarkering!

Sitatene og opplysningene er hentet fra mange kilder, men jeg vil gjerne nevne den hjertelige mottakelsen og de gode samtalen jeg hadde i Slettebakken kirke – en kirke hvor døren fremdeles er åpen! ●

Universets Herre

Av Olaf Hillestad

Se universets Herre
i rommets kongehall,
med stjerner i sin krone
og kloder uten tall.

Men han er og i støvet
og kommer ganske nær,
han ser vår ferd på jorden
og husker hvem vi er.

Se han som tenner lyset
i rommets kirkesal,
velsigner hele kosmos
fra himlens katedral.

Men han ser og i nåde
til jordens lave krypt,
han rekker sine hender
mot oss som falt så dypt.

Se han som skaper livet
i rommets dunkle skjød,
som hersker over altet
og over liv og død.

Men han bor og i hjertet
hos sine barn på jord,
han skaper liv av døde
og frelser den som tror

HESTEHODETÅKEN: Stjernetåken i Orions belte består av ufattelige mengder støv og gass. Dette er en av universets stjernetåker, en slags stjernetens fødestuer. FOTO: NASA/ESA/HUBBLE HERITAGE TEAM

Vil du gjøre en forskjell?

Kirkens SOS trenger flere frivillige medarbeidere i Bergen. Vil du gjøre en forskjell for mennesker som har det vanskelig, og samtidig oppleve personlig utvikling? Kirkens SOS er Norges største døgnåpne krisetjeneste på telefon og internett. Du får god opplæring og oppfølging underveis. Innføringskurs starter 17. februar 2014. Interessert? Kontakt Kirkens SOS i Bjørgvin. Tlf 55 32 58 45 - mob 941 83 654 Epost: bjorgvin@kirkens-sos.no • Mer info: www.kirkens-sos.no/bjorgvin

 Kirkens SOS

Ta kontakt dersom du ønsker at ditt barn eller din ungdom skal ha en skolehverdag hvor kristne verdier råder grunnen.

En skole hvor den enkelte har betydning!

Bergen Kristne Grunnskole
Øvre Kråkenes 49
Tlf 55 98 78 20, www.bkgs.no

*Mellom hvert
menighetsblad...
følg med i*

Fanaposten

Tlf.: 55 11 80 10
Fax: 55 11 80 11

*Hver fredag:
Kunngjøring om
gudstjenester
i Fana Prosti.*

*E-post:
sylvi@fanaposten.no*

**Her kan din
annonse stå!**

Kontakt Frode Høyte
hoeyte@gmail.com

Begravelsesbyrået for
byen og **distriktet**

Solstrands
Begravelsesbyrå as

DØGNVAKT • 55 55 16 16

Vår erfaring – din trygghet

DAHLS
begravelsesbyrå

Tlf 55 13 15 00
www.dbeg.no

Begravelsesbyråkjeden Jølstad

Bergen & Omegn
BEGRAVELSEHJELP

*- vi utfører alt det praktiske eller tilrettelegger
for pårørende som ønsker å gjøre noe selv*

Knut Helge
Polden

Espen
Polden

Tom
Wilson

Heine
Polden

Døgntelefon: 55 21 44 50 • mobil: 917 51 700
www.bergenogomegn.no

AVD. BERGEN
Teatergt. 20
5010 Bergen
Tlf: 55 21 44 50

AVD. BERGEN VEST
2.etg på Shellstasjonen
Sartor, 5353 Straume
Tlf: 55 21 44 50

Gi barnet ditt gode
verdier med på veien

Møllebakken Skole er
en kristen grunnskole med
små undervisningsgrupper,
gode faglige resultater, og
et inkluderende miljø som
elevene trives i.

Kontakt oss gjerne
for å få vite mer.

MØLLEBAKKEN SKOLE

Syvendedags Adventistsamfunnets grunnskole i Bergen

www.mollebakkenskole.no post@mollebakkenskole.no Tlf: 55 20 71 70

B.G. AUTO

Autorisert bilverksted
Kokstaddalen 5, 5257 KOKSTAD

DØGNVAKT HURTIG SERVICE

- Alt i mekaniske reparasjoner
- Alle bilmerker
- EU-kontroll/tilstandsrapport
- Person-/vare-/lastebiler

Åpningstider: Man-fre: 8-20 lør-søn: 10-16
Telefon 55 98 21 80 - Faks 55 98 18 16

MENY DOLVIKEN

Man - fre 09 - 22 (09-20)

- Stor ferskvareavdeling
- Rikt assortert frukt og grønt
- Hyggelige ansatte som er med på å gi en god handleopplevelse

Velkommen
MENY DOLVIKEN

Dolvikv. 36,
5252 Søreidgrend
Telefon: 55 52 62 00

Abbedissen
begravelsesbyrå as

Fyllingsdalen Døgnvakt 55 15 40 90
Åsane Døgnvakt 55 25 31 00

TILLITEN TIL OSS VIL BLI GODT IVARETATT

www.abbedissen.no

KIWI mini pris

SØREIDE

RAGNHILD THORSHEIM KRISTING
GRAVFERDSHJELPEN AS
Hagerupsvei 32X, 5093 BERGEN

Hele døgnet
Tlf. 55 27 28 29

DEN BESTE TIDEN
ER DEN DU DELER
MED ANDRE

Din leverandør: Steinsvikveien 2, 5251 Søreidgrend
Bestilling 22 22 55 55 - www.peppes.no

Byens Trafikkskole

v/Domkirken
«Vegg i vegg med 5 videregående skoler»

Kontor: 55 31 07 00, kl. 08.30-16.00
Adresse: Kong Oscarsgt. 23, 5017 Bergen
Privat: Rolf Flatholm, 55 99 05 89, 970 78 787

BIL & MC

COOP prix

LETTVINT OG GARANTERT BILLIG

Søreide
Åpent 09.00-22.00
(09.00-20.00)

EL-KJEDEN

elfag

Håvardstun Elektriske as

Ytrebygdsveien 237 5258 BLOMSTERDALEN telefon 55 11 47 50

BÅTER
BÅTUTSTYR

Bjordal & Madsen A-S

C.Sundtsgt. 50 - Tlf. 55 90 10 30
Dolviken - Tlf. 55 98 70 70

Fanatorget Blomster

Vakre blomsterhilsener
leveres i hele Bergen

Aurdalslia 12 - 5253 Sandsli - 55 22 65 10

Sandsli Sportssenter

www.sandslisport.no

sykkelbutikk - sykkeverksted - squash - idrettshall - pizzarestaurant

Totto's Gullsmie

Blomsterdalen
Senter
tlf. 55 99 14 24

Nytt lederteam i søndagsskolen

Kjære, gamle og nye medlemmer i Søreide menighet!

Søndagsskolen i Søreide Menighet har nå fått et nytt lederteam bestående av fem foreldre – vi er: Ann-Charlotte Aksnes, Anne Marie Bakke, Kjersti Haukeland Eiken, Merete Elin Sture Skeie og Nicolay Vinkler. Videre vil Astrid Nilsen, elev ved Danielsen videregående skole i Bergen hjelpe til når hun har anledning som en del av et skoleprosjekt. Ny av året er altså Kjersti Haukeland Eiken og Astrid Nilsen – Vi gleder oss til å se dem i aksjon og håper at de vil trives som ledere hos oss! Semesterplan for våren 2014 skal nå være annonsert her på våre hjemmesider samt ved oppslag i kirken.

Vi har valgt å holde fast på at vi kun har undervisning annenhver søndag og at vi styrer unna helligdager og skoleferier. Vi håper at vi på denne måten gir travle barn og foreldre anledning til å prioritere de få søndagsskolesøndagene vi har!

Ettersom familien Lindås tok så flott initiativ til familie- /vinterleir så vi i Søndagsskolen i Søreide Menighet ikke noe behov for å konkurrere, men oppfordret søndagsskolens barn og foreldre til å stille opp på dette arrangementet. I år har vi to arrangementer på tapetet; gårdsbesøk lørdag den 26 april på 4H-gården i Arna og grilling i Sandholna (Arboretet) søndag 1 juni.

Lederteamet ønsker å holde fast ved vår misjon om å bygge menighet for og med de minste. Videre ønsker vi at vår visjon skal være å plante budskapet hos de minste om at: Gud er glad i nettopp deg – akkurat som du er!

Søndagsskolen i Søreide Menighet er helt avhengige av foreldre som deltar og engasjerer seg. Foreldre for barn i alderen fra og med 0 år til og med 10 år er derfor alltid hjertelig velkomne til å delta sammen med egne barn i lek og moro på søndagsskolen. Merk for øvrig at barn fra og med 0 år til og med 5 år må ha en voksen ledsager med seg.

Da gjenstår det bare å ønske dere hjertelig velkommen alle sammen til et forhåpentligvis engasjerende og ordentlig hyggelig vårsemesteret på Søndagsskolen i Søreide Menighet! ●

Med vennlig hilsen
Lederteamet ved Søndagsskolen

Søreide kirke

40 år er ingen alder for en kirke. Men spesielt for en ung kirke, er det viktig å jubilere så ofte som mulig. Vi har jo så mye å være glade og takknemlige for!

AV HANS JØRGEN MORVIK

Ikke minst har vi fortsatt mange av dem som var aktive da kirken ble bygget fortsatt blant oss. Med arkitekt Helge Hjertholm i spissen.

Jubileumsprogrammet var innholdrikt og spennende. Utstillinger, konserter, jubileumsfest og jubileumsgudstjeneste. Og til slutt – kronen på verket: De NRK-fjernsyn overførte gudstjenestene på julaften og 1. juledag.

Der fikk vi også vist frem menighetens jubileumsgave til seg selv; Julekrybben i størrelse 1:1, laget av billedhogger/motorsagkunster Arne Aske-land.

Bildene som følger dette oppslaget viser glimt fra jubileumshelgen i desember. Mange gleder seg allerede til neste jubileum.

Det er under 10 år til!

ALLE var med og feiret: Sangerne ...

.... de geistlige ...

... aktivitetene

.... veteranene ...

... de unge ...

jubilerer!

.... barna

... for sammen får vi det til!

TANGO VALENTIN!

Konsert i Søreide kirke fredag 14. februar kl. 20

Livet og kjærleiken er ikkje sukkersøt og rosa, slik handelsstanden ser ut til å meine om Valentinsdagen. Livet og kjærleiken er mangfaldig og har ulike uttrykk. Livet og kjærleiken er lek og lidenskap – kvar dag og kamp.

Konserten «Tango Valentin» vil hylle og inspirere til liv, venskap og kjærleik! To inspirasjonskjelder ligg til grunn: Den eine er Ines Maidre som har gjeve ut ein CD med tangoar for orgel – den andre er ein god ven som bokstavleg talt dansar tango for livet!

Medvirkande: Ines Maidre, orgel, Ingmar Simson-Valtin, fiolin, Ståle Ytterli, song og Morten Gunnar Larsen, klaver, samt dansarar frå tangoklubben Tango Abrazo. Bill. v/inng: kr. 100,- Velkomen til konsert i Søreide kirke i «Buenos Bergen!» ●

ELI-JOHANNE RØNNEKLEIV

Festspill på Søreide - tirsdag 20. mai

Føles våren fjern? Da kan du i alle fall glede deg til årets festspill på Søreide.

Hovedgjester i år blir koret Sola Fide som i år feirer sølv – 25 år. Til lykke! Vi kan også love noen unge, flotte talenter. Så alle generasjoner kan allerede nå glede seg til tirsdag 20. mai kl. 19.00 i Søreide kirke! ●

MINIKONSERT

MINIKONSERT

Sola Fide fyller 25 år og i den anledning ønsker vi å invitere DEG til en gratis minikonsert på øvelsen siste torsdag i måneden i Søreide kirke.

På hver konsert trekker vi ut 2 vinnere av billetter til vår Jubileumskonsert 7. september 2014 i Søreide kirke.

DATOER FOR MINIKONSERTER
KL 21.30-22.00 VÅRSEMESTER:
TORSdag 20. FEBRUAR
TORSdag 27. MARS
TORSdag 24. APRIL
TORSdag 12. JUNI

Menighetskalender

døpte

17.11	Tobias Rossetvik Ainscough Endre Brosvik Madsen
23.11	Olai Minde Aurora Marie Reyes Storetvedt Maia Spinellis Wolff
01.12	Kasper Flørenes Århus Matheo Sagen- Hafstad
08.12	Mads Kirkevik
25.12	Silja Lerøy Hellesund
12.01	Sander Hilt-Søreide Sophia Mangerøy Kramer Emina Skage Mosaker

døde

29.11	Astrid Synnøve Langeland
30.11	Kari Wexels Arnette
30.11	Jan Solberg
03.12	Anne Alise Solend Ozols
20.12	Åshild Rydland
21.12	Björg Henriksen
30.12	Gunvor Moss
08.01	Eva Ågotnes Stalheim
11.01	Anton Severin Hansen
15.01	Ranveig Opheim

gudstjenester

Søndag 9. februar, 6. søndag i Åpenbaringstiden

11.00 – Høymesse m.dåp og nattverd v/Kirsten Lind. Offer til menighetsarbeidet. Kirkekafe.

Søndag 16. februar, Såmannssøndagen.

11.00 – Høymesse med dåp og nattverd v/Hans Jørgen Morvik. Offer til Bibelmisjonen. Søndagsskole/søndagsring. Kirkekafe.

Søndag 23. februar, Kristi forklarelsesdag

11.00 - Høymesse m.dåp og nattverd v/Lars Martin Hol. Offer til Sjømannskirken. Vinterferie – ikke søndagsskole

Søndag 2. mars, fastelavnssøndag.

11.00 - Høymesse m.dåp og nattverd v/Kirsten Lind. Offer til menighetsarbeidet. Vinterferie – ikke søndagsskole.

Søndag 9. mars, 1. søndag i fastetiden.

11.00 - Høymesse m. dåp og nattverd v/Lars Martin Hol. Offer til Kolibri/CARF. Søndagsskole/Søndagsring. Kirkekafe.

Søndag 16. mars, 2. søndag i fastetiden

11.00 - Høymesse m. dåp og nattverd v/Hans Jørgen Morvik. Offer til Menighetsarbeidet. Søndagsskole/Søndagsring. Kirkekafe. Menighetens årsmøte etter gudstjenesten.

Søndag 23. mars, Maria budskapsdag

11.00 - Gudstjeneste m.dåp og nattverd v/Kirsten Lind. Tårn-agentene deltar. Offer til menighetens misjonsprosjekt, Kirkekafe.

Søndag 30. mars, 3. søndag i fastetiden

11.00 - Høymesse m. dåp og nattverd v/Hans Jørgen Morvik. Offer til menighetsarbeidet. Søndagsskole/søndagsring. Kirkekafe.

Søndag 6.april, 4. søndag i fastetiden

11.00 – Høymesse m.dåp og nattverd v/Kirsten Lind. Offer til Kirkens Nødhjelp. Søndagsskole/søndagsring. Kirkekafe. 19.00 - KP 14 - Stor forestilling med alle konfirmantene. Offer til Kirkens Nødhjelp.

kalender

Onsdag 5. februar

18.00 TenSing
20.00 KRIK

Torsdag 6. februar

10.00 Babysang
11.00 Hjerterom

Mandag 10. februar

19.30 Jubilate

Tirsdag 11. februar

11.00 Eldretrimmen
19.00 Diakonater

Onsdag 12. februar

18.00 TenSing
20.00 KRIK

Torsdag 13. februar

10.00 Babysang
11.00 Hjerterom
14.00 Juniorkonfirmanter

Fredag 14. februar

20.00 Konsert «Tango Valentin»

Mandag 17. februar

13.30 Etter skoletid

Tirsdag 18. februar

11.00 Eldretrimmen
17.30 Familiekoret
20.00 Menighetsrådet

Onsdag 19. februar

18.00 TenSingical
19.30 Lokalhistorisk Forum
20.00 KRIK

Torsdag 20. februar

10.00 Babysang
11.00 Hjerterom
11.30 Andakt, Søreide
Seniorsenter

Mandag 24. februar

19.30 Jubilate

Tirsdag 25. februar

11.00 Eldretrimmen

Mandag 3. mars

13.30 Etter skoletid

Tirsdag 4. mars

11.00 Eldretrim
11.00 Andakt, Søreide
Seniorsenter
17.30 Familiekoret
19.30 Bibelgruppen

Onsdag 5. mars

18.00 TenSing
20.00 KRIK

Torsdag 6. mars

10.00 Babysang
11.00 Hjerterom

Mandag 10. mars

13.30 Etter skoletid
19.30 Jubilate

Tirsdag 11. mars

11.00 Eldretrim
19.00 Menighetskveld. Se side 3

Onsdag 12. mars

18.00 TenSing
20.00 KRIK

Torsdag 13. mars

10.00 Babysang
11.00 Hjerterom

Søndag 16. mars

12.30 Menighetens årsmøte

Tirsdag 18. mars

11.00 Eldretrim
17.30 Familiekoret

Onsdag 19. mars

18.00 TenSing
19.30 Lokalhistorisk Forum
20.00 KRIK

Torsdag 20. mars

10.00 Babysang
11.00 Hjerterom
11.30 Andakt, Søreide
Seniorsenter

Lørdag 22. mars

Tårnagenter

Mandag 24. mars

13.30 Etter skoletid
19.30 Jubilate

Tirsdag 25. mars

11.00 Eldretrimmen

Onsdag 26. mars

18.00 TenSing
20.00 KRIK

Torsdag 27. mars

10.00 Babysang
11.00 Hjerterom
13.30 Juniorkonfirmanter

Fredag 28. mars

19.00 Cafe 19

Hvem-hva-hvor i Søreide menighet • Menighetskontorets telefonid: tirsdag – fredag 09 – 15 • www.soreidekirke.no

Menighetskontoret
55 59 71 00
soreide.menighet@bergen.kirken.no

Sokneprest Hans Jørgen Morvik
55 59 71 02 – 463 47 163
hans.morvik@bergen.kirken.no

Kapellan Lars Martin Hol
55 59 71 06 – 996 03 671
lars.martin.hol@bergen.kirken.no

Kantor Eli-Johanne Rønnekleiv
55 59 71 08 – 906 53 562
eli.johanne.ronnekleiv@bergen.kirken.no

Administrasjonsleder Elisabeth R. Andersen
55 59 71 84 – 951 51 968
elisabeth.andersen@bergen.kirken.no

Kirketjener Ann Kristin Hovland
454 16 158
ann.kristin.hovland@bergen.kirken.no

Menighetspedagog Geir Endre Kristoffersen
55 59 71 04 - 936 61 444
geir.endre.kristoffersen@bergen.kirken.no

Menighetspedagog Rikke Bergflødt-Kvamme
928 96 886
rikke.bergflodt@bergen.kirken.no

Menighetsrådsleder Trond Ueland
55 10 20 09
ueland@live.no

Søreide menighetsbarnehaage
Styrer Eirik Hjortland
55 59 78 25
eirik.hjortland@akasia.no